

VONZÓVÁ KELL TENNI A PÁLYÁT A FIATALOK SZÁMÁRA A SZAKEMBEREK SZERINT

Egyre égetőbb a háziiorvoshiány

A következő öt évben mintegy háromezer házi orvos éri el a nyugdíjkorhatárt, ezért a Román Orvosi Kamara a családorvosi rezidensi helyek számának növelését követeli. A Krónika által megszólaltatott szakemberek szerint azonban ez nem elég, vonzóvá kellene tenni az ágazatot a pályakezdők számára, különben csak ugródeszkának használják a családorvosi rezidensképzést, és nem maradnak a rendszerben.

» BÍRÓ BLANKA

dén mindössze 321 rezidensi helyet hirdetett családorvosi szakosodásra, ez pedig jóval elmarad az országos szinten szükséges helyek számához képest, a következő öt évben ugyanis körülbelül 3 ezer házi orvos fogja elérni a nyugdíjkorhatárt – irányította rá a figyelmet minap kibocsátott közleményében a Román Orvosi Kamara. Daniel Coriu orvosprofesszor, a szakmai testület elnöke szerint az előrejelzések arra utalnak, hogy európai szinten Románia egyike lesz azoknak az országoknak, ahol a legnagyobb hiány fog mutatkozni az egészségügyi alapellátásban dolgozó humán erőforrás tekintetében. Ez pedig csökkenteni fogja a lakosság egészségügyi alapellátáshoz való hozzáférését, és többletterhet ró a többi orvosi szakterületre is. Az akut orvoshiány megelőzése érdekében szakterületenként fel kell mérni a szükséges személyzetszámot, és ennek megfelelően kiegészíteni a meghirdetett rezidensi helyeket – szögezi le a közlemény.

Vonzóvá kell tenni a szakmát

„Nem elegendő megoldás növelni a rezidensi helyek számát” – reagált az orvoskamara követelésére Vass Levente, az egészségügyi minisztérium államtitkára. A szakpolitikus a Krónika megkeresésére felidézte, az elmúlt öt-tíz évben a korábbinál több helyet hirdettek meg erre a szakosodásra, ám ez mégsem javított a helyzeten. Egyrészt azért, mert gyakori, hogy azok választják ezt a szakot, akiknek már csak ez marad, és ezeket a helyeket arra használják, hogy időt nyerjenek, az egyetem elvégzése után ne kerüljenek az utcára, megkapják a rezidensi fizetést. Aki így választja el a helyet, egy év után újra vizsgázik, vagy leteszi ugyan a szakvizsgát, de utána második fizetés rezidensi vizsgára jelentkezik. Vagyis sok esetben csak ugródeszkának használják a megnövelt családorvosi rezidenshelyeket, szögezte le a szakpolitikus.

Meglátása szerint az segítene, ha vonzóvá tennék a pályakezdő orvosok számára a családorvosi hivatást, amire különben hatalmas szükség van. „Ezt több elemmel is megteheti a minisztérium és az egészségbiztosító pénztár, egyrészt olyan finanszírozási gombokat kell beépíteni, melyek anyagilag is vonzóvá teszik ezt a szakterületet, másrészt szakmaiság-

Akut probléma. Több ezer házi orvos vonul hamarosan nyugdíjba Romániában

gal kell feltölteni, hogy szakmai elégtételt nyújtson. Több rugalmasságra lenne szükség, hogy a családorvos merjen fejlődni: biztosítani kellene a háttérben az átlátható rendszert, hogy végezhesse a munkáját” – részletezte az államtitkár.

„Ha nem megfelelőek a betegutak, a családorvos nem tudja továbbküldeni a beteget, hogy a diagnózisát konfirmálják, nem szavatolt az ingyenes hozzáférés a laboratóriumi, komputertomográf-, mágneses rezonanciás vizsgálatokhoz, az orvos nem tudja befejezni a betegellátás folyamatát, ami feszültséget okoz, a nem jól elvégzett munka érzetét erősíti, vagyis a tudás, a befektetett munka ellenére nem nyújt szakmai elégtételt” – összegezte Vass Levente.

Frusztráló és megalázó körülmények

Hasonlóképpen nyilatkozott kérdésünkre Szabó-Soós Klára, a Hargita megyei házi orvosok egyesületének elnöke is, aki azt is nehezményezi, hogy a rezidensvizsgák megszervezése után rukkolt elő az orvosi kamara a követeléssel. „Ez a vonat már elment, de amúgy sem ez a megoldás. Bármennyi helyet meghirdethetnek, ha a pálya nem vonzó, a fiatalok nem maradnak a rendszerben” – húzta alá a doktornő. Rámutatott, a szakmai és anyagi elégtétel, a társadalmi megbecsülés meghatározó tényezők a pályaválasztás szempontjából, ha ezeket nem szavatolják, hiába hirdetnek helyeket, nem lesz, aki azokat betöltse. Ha mégis elfoglalják a családorvosi rezidensi helyeket, a következő évben újvizsgáznak más szakra, ha mégis szakvizsgáznak, nem maradnak a hazai alapellátásban.

„Már nem olyan időkét élünk, mint a kommunizmusban, amikor kihelyezték az orvost, s tetszett, nem tetszett, maradnia kellett, manapság már nem lehet senkit odaláncolni egy munkahelyhez” – fogalmazta meg Szabó-Soós Klára. Arra is kitért, ugyanannyi pénzből, amennyi az állami alkalmazásban lévő orvos fizetése, a házi orvosnak egy rendelőt kell működtetnie, akár-

csak egy vállalkozást. Ki kell adni az alkalmazottak fizetését, be kell fizetni a járulékokat, a rendelőt ki kell meszeltetni, fertőtleníteni, és az is az orvost terheli, ha elfogy a szappan vagy a fecskendő. A vállalkozásmenedzselés mellett a szakmai fejlődés is nehezített, hiszen hiába képezik magukat, ahhoz hogy felírassanak egy asztma elleni gyógyszert, egy szorongásgátlót, vagy vérhígítót, el kell küldeniük a beteget más szakorvoshoz, hogy onnan kapjanak válaszlevelet. „Mindez megalázó, és frusztrálja az orvost” – szögezte le Szabó-Soós Klára.

Öt éven belül nagy baj lesz

Már a városokban is érződik a házi orvoshiány, csak egyelőre még nem „ér csontig” – vallja Opris Zsolt, az orvosi kamara Kovászna megyei elnöke, aki szerint öt éven belül nagy baj, masszív orvoshiány lesz az alapellátásban, minden orvosra szükség van. Arra a kérdésünkre, ilyen körülmények között hogyan fordulhat mégis elő olyan, hogy egy-egy kezdő orvos kénytelen bezárni az újonnan elindított házi orvosi rendelőjét, mert nincs elég feliratkozott páciense, Opris Zsolt kifejtette, a számok a hiányt jelzik, viszont sok más tényező befolyásolja, hogy ez miként csapódik le egy-egy adott praxis szintjén.

Ha például egy településen két-három évig nincs családorvos, a betegek kénytelenek feliratkozni máshová, nem tudnak éveket várni, amíg a helyzet megoldódik. Végül pedig, mikor jelentkezik egy új orvos, nem szavatolható, hogy átíratkoznak a listájára, gyakran lojalitásból is maradnak annál a szakembernél, aki a szükségben segített rajtuk, részletezte a kamara háromszéki elnöke. Arra is kitért, előfordul, hogy a pályakezdő orvos nem vesz át egy meglévő praxist az oda feliratkozott páciensekkel, nulláról akar építkezni, ám nem mindig jönnek össze a számításai. „Hiába jelzik a számok, hogy van kétpraxisnyi hely egy településen, ez még nem jelenti azt, hogy működőképes lesz két rendelő” – osztotta meg velünk tapasztalatait Opris Zsolt.

ROSTÁS SZABOLCS

» VEZÉRCIKK

Így szereted a december elsejét

December 1., Románia állami ünnepe több mint három évtizede megosztja a többség és kisebbség tagjait, egészen pontosan románok és magyarok között kelt feszültséget. Bukarest dönthetett volna úgy a kommunista diktatúra bukása után, hogy olyan időpontot választ nemzeti ünnepnek, amely nem megoszt, és történelmi sérelmeket erősít, hanem a megbékélést, a két nemzet közeledését, összefogását szolgálja. A Ion Iliescu nevével fémjelzett rezsim azonban 1990 nyarán, a marosvásárhelyi fekete március után néhány hónappal mégis úgy látta jónak, hogy az Erdély elcsatolásának eredőjeként elkönyvelt 1918-as gyulafehérvári román nagyjútlós dátumát választja. Vagyis fittyet hányt arra, hogy a rendszerváltással egy időben új fejezet nyitható a román–magyar együttélés terén, gesztust lehet tenni a legnagyobb romániai nemzeti közösség irányába, és elutasította az akkori román demokratikus ellenzék javaslatát, miszerint Románia legnagyobb nemzeti ünnepe legyen december 16-a, a temesvári forradalom kirobbanásának évfordulója. Ami persze így pontatlan, hiszen a forradalom szikrája egy nappal korábban, 15-én pattant ki Tőkés László református lelképásztor parókiájánál, ellenben mégis a két nép megbékélését szolgálná, és a nemzetközi közvélemény számára is üzenetértékkel bírna egy olyan dátum, amely arról nevezetes, hogy magyarok és románok (és szerbek, és németek) együtt lázadtak fel az elnyomó diktatúra ellen.

Iliescuék mégsem a megbékélés útjára akartak lépni (így utólag, ennyi évtized távlatából ez egyáltalán nem véletlen), szándékosan nem olyan momentumot választottak, amely arról nevezetes, hogy egy magyar lelkész robbantotta ki a Románia felszabadulását jelentő népfelkelést. Az akkori elhibázott döntés a mai napig rányomja a bélyegét többség és kisebbség viszonyára: a magyarok nem tudnak azonosulni az Erdély elcsatolását eredményező történelmi pillanatokkal, nem kérnek ennek megünnepléséből, másrészt a románok sértésként könyvelik el a nemzeti kisebbség eme elutasítását.

Hát így állunk több mint három évtized elteltével, gyakorlatilag egyik tábor sem képes a megfelelő higgadsággal kezelni ezt a kérdést. Persze valószínűleg sokat segítené az indulatok tompítása terén, ha mi, magyarok nem neveznénk folyton gyásznapnak december elsejét (még akkor is, ha lélekben így is érezzük), egyszerűen elismernénk, hogy a románok számára ünnep ez a nap, Erdély Romániával való egyesülése, és érthető, hogy ezt akként is kezelik. Az viszont már nehezen felfogható, és tulajdonképpen a kisebbségekkel, elsősorban a magyarokkal szembeni iliescui intolerancia hagyományának folytatásaként értelmezhető, hogy a többség szánt szándékkal provokál december elsején. Egyszerűen nem nevezhető másnak az, hogy a román hatóságok, a hadsereg számára különleges missziót jelent, hogy 2022. december elsején is a tömbmagyar Székelyföldön fitogtassa az erejét, itt próbálja demonstrálni, „ki van itthon”, ki az úr a háznál.

Nagyon rossz üzenetet hordoz a magyarok, székelyek számára, hogy Csíkszeredában vadászgépeket, helikoptereket készítenek röptetni, különösen most, amikor néhány száz kilométerrel odébb, Ukrajnában véres háború dúl. Mert a Mihai Tănoveanu nevével fémjelzett Nemzet Útja szélsőségesen magyarelles szervezeten keresztül nyilvánvalóan provokációs szándékra utal a több mint 90 százalékos magyarok lakta Kézdivásárhelyen megülni a román nemzeti ünnepet, ám a román hadsereg, a bukaresti kormány részéről több józanságot, bölcsességet várnánk. Ez a gesztus egyáltalán nem járul hozzá ahhoz, hogy a magyarok valamelyest megbékéljenek a román nemzeti ünneppel, arra azonban nagyon is alkalmas, hogy gyanakvással szemléljék a hatalom megfélemlítésnek is beillő ünneplési szokását. Még akkor is így van ez, ha az RMDSZ jelenleg éppen ismét része a bukaresti kormánynak, sajnálatos, hogy a szövetség képviselői nem akarták, nem tudták meggyőzni a román partnereiket arról, mennyire kontraproduktív az ilyen lépések.

Ellenben sokkal inkább szolgálna a közeledést, többség és kisebbség viszonyának javítását, ha értő fülekre lelne Gabriel Andreescu emberjogi aktivista – mások által is felkarolt – javaslata, miszerint nyilvánítsák a román–magyar megbékélés, szolidaritás napjának december 15-ét, a temesvári forradalom kirobbanásának napját. És az lenne a fő vitatéma, hogy december 15-ére vagy mégis 16-ára datálható a népfelkelés kitörése...